

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/6/2019
Identifikačné číslo spisu: 9515100127
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9515100127.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho, v trestnej veci obžalovaných Ing. U. L. a spol. pre pokračovací zločin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona sčasti v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. júna 2020 v Bratislave, o odvolaniach prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných Ing. U. L., Ľ. H., Ing. U. D. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 16. mája 2019, sp. zn. BB-4T/27/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných Ing. U. D., Ing. U. L. a Ľ. H. sa zamietajú.

Odôvodnenie

I.
Konanie pred súdom I. stupňa

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2019, sp. zn. BB-4T/27/2015, boli obžalovaní Ing. K. F. a Ing. U. D. uznaní za vinných z pokračovacieho zločinu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona sčasti v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a obžalovaní Ing. U. L. a Ľ. H. z pokračovacieho prečinu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

Ing. U. D., konateľ obchodnej spoločnosti U., s.r.o., so sídlom v X., X.Á. XXX, (ďalej ako U.) a Ing. K. F., konateľ obchodnej spoločnosti E., s.r.o., so sídlom v X., X. J. XX (ďalej ako E.), s cieľom zadovážiť neoprávnený prospech firme U. získaním zákazky s hodnotou prevyšujúcou 9 miliónov eur k výstavbe administratívnej budovy Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v predstieranom verejnom obstarávaní po vzájomnej dohode s obvineným Ing. Y. L., PhD., podpredsedom Úradu Nitrianskeho

samosprávneho kraja, so sídlom v Nitre, Kupeckého 3 (ďalej ako ÚNSK), ktorý za tým účelom oslovil Ing. D. Š.Ú., vedúcu Oddelenia pre verejné obstarávanie, Odboru majetku a podnikateľských aktivít, ÚNSK, a po rozdelení si úloh vyplývajúcich z ich postavenia a zo zastávania funkcií na ÚNSK, koordinovane a plánovito vykonávali v období od mesiaca marec roku 2011 najmenej do 3. októbra 2011 v Nitre, predovšetkým v sídle ÚNSK svoju činnosť tak, že v rozpore s § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov Ing. D. Š. na základe pokynu Ing. Y. L., PhD., (obaja uzavreli po skončení vyšetrovania s prokurátorom dohodu o vine a o treste), udelenom dňa 22. marca 2011 v Nitre na F. X so zámerom zabezpečiť úspešný výber zhotoviteľa diela „C.“ pre spoločnosť U., účelovo pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 58/2011 Z. z. ako novely zákona o verejnom obstarávaní ohľadom zníženia finančného limitu pre zákazky a povinnosti zverejňovať verejné obstarávania aj pre zákazky s nízkou hodnotou zahájila dňa 22. marca 2011 tri verejné obstarávania zadaním výzvy na predloženie cenových ponúk vybraným subjektom podľa § 102 a nasl. zákona o verejnom obstarávaní s predpokladanou hodnotou zákazok nižšou ako 30 000,- eur formou tzv. prieskumu trhu, a to:

- dve verejné obstarávania na výkon stavebného dozoru na stavbe „C.“, pre objekty pozemných stavieb a pre objekty inžinierskych činností, ku ktorým Ing. D. Š. poverila E. H. a Ing. U. L., zodpovedných zástupcov spoločnosti K. K., spol. s r.o., so sídlom v V., L. XX (ďalej ako K.) zabezpečiť potrebné písomné doklady k trom potenciálnym súťažiacim pre každé verejné obstarávanie a k ich cenovým ponúkam tak, aby sa víťazmi týchto dvoch verejných obstarávaní stali dopredu určené spoločnosti Y.-U., a.s., so sídlom v V., B. XXXX/XX, IČO: XX XXX XXX, (ďalej ako Y.-U.) a R. D., s.r.o., so sídlom v V. V., IČO: XX XXX XXX

a vykonávali jednotlivé činnosti v rámci týchto zahájených verejných obstarávaní, založené na zabezpečovaní dopredu určených víťazných spoločností a ďalších súťažiacich spoločností, na poskytovaní vzorových podkladov pre vypracovanie ponúk ešte pred samotným spracovaním výzvy, na zámenách a účelových úpravách cenových ponúk v priebehu ich vyhodnocovania, na dohadovaní podmienok spísania mandátnych zmlúv, čo vyústilo k podpisu mandátnych zmlúv medzi mandantom NSK, za ktorý ich podpísal Ing. Y. L., PhD. dňa 3. októbra 2011, a mandatárom Y.-U. pre Inžinierske činnosti na stavbe „C.“ za odplatu 27 900,- eur bez DPH, a mandatárom R. D. pre Inžinierske činnosti na stavbe „C.“ za odplatu 28 800,- eur bez DPH, ktoré boli zaevidované na webovej stránke NSK pod označením 1695/2011MAJETOK a 1696/2011MAJETOK, ku ktorým boli dňa 23.11.2011 podané výpovede zo strany ÚNSK, zastúpeného Ing. Y. L., PhD.,

- jedno verejné obstarávanie na výber externého obstarávateľa pre výber zhotoviteľa stavby „C.“, pričom toto Ing. D. Š. v spolupráci s Ing. K. F., ktorý zastupoval spoločnosť E. v uvedenom verejnom obstarávaní, po dohode s Ing. U. D., ktorý mal vážny záujem o získanie zákazky pre spoločnosť U. na zhotovenie stavby C., a to tým spôsobom, že spoločne organizovali a koordinovali jednotlivé postupy tak, aby sa úspešným víťazom zahájeného verejného obstarávania pre externého obstarávateľa stala spoločnosť E., a aby ňou následne v plánovanom verejnom obstarávaní bola vybraná firma U. ako zhotoviteľ predmetnej stavby, pričom vykonávali jednotlivé kroky k zabezpečeniu ďalších súťažiacich spoločností a im prislúchajúcich listinných materiálov, k poskytovaniu vzorových podkladov pre vypracovanie ponúk ešte pred samotným spracovaním výzvy, k zámenám a účelovým úpravám ponuky v priebehu samotného verejného obstarávania vo vzťahu k referenciám až po dohadovanie podmienok spísania mandátnej zmluvy, čo vyústilo k podpisu mandátnej zmluvy medzi mandantom NSK, za ktorý ju podpísal Ing. Y. L. dňa 2. júna 2011, a mandatárom spoločnosťou E., za ktorú ju podpísal Ing. K. F. dňa 10. mája 2011, pre výber zhotoviteľa stavby C. za odmenu 10 099,- eur bez DPH, ktorá bola zaevidovaná na webovej stránke NSK pod č.: 1053/2011/MAJETOK, pričom v nastávajúcom období bola predmetná mandátna zmluva medzi NSK a firmou E. ukončená dohodou z 3. októbra 2011, evidovanou pod č. 1482/2011, a teda zo strany firmy E. nedošlo k realizácii verejného obstarávania a k výberu úspešného uchádzača pre zhotovenie predmetnej stavby, v prípade čoho by firma U. ako vopred určený zhotoviteľ predmetnej stavby získal neoprávnený prospech z činnosti na predmetnej stavbe podľa znaleckého posudku najmenej vo výške 180 955,11 € bez DPH.

Za to Špecializovaný trestný súd uložil obžalovanému Ing. U. D.F. podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona

s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, z dôvodov podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, s použitím § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a), § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona Špecializovaný trestný súd obžalovanému ustanovil skúšobnú dobu na 3 roky a zároveň mu podľa § 51 ods. 4 písm. g) Trestného zákona uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom inému výchovnému programu.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona Špecializovaný trestný súd obžalovanému uložil peňažný trest vo výške 5.000,- eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil Špecializovaný trestný súd obžalovanému náhradný trest odňatia slobody na jeden rok.

Obžalovanému Ing. K. F. Špecializovaný trestný súd uložil podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, z dôvodov podľa § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Trestného zákona, s použitím § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona Špecializovaný trestný súd obžalovanému ustanovil skúšobnú dobu na 3 roky a zároveň mu podľa § 51 ods. 4 písm. g) Trestného zákona uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom inému výchovnému programu.

Obžalovanému Ing. U. L. Špecializovaný trestný súd uložil podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, z dôvodov podľa § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona Špecializovaný trestný súd obžalovanému určil skúšobnú dobu na 1 rok.

Obžalovanému E. H.Á. Špecializovaný trestný súd uložil podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, z dôvodov podľa § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona Špecializovaný trestný súd obžalovanému určil skúšobnú dobu na 1 rok.

II.

Odvolania

a vyjadrenia k nim

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaní Ing. U. D., Ing. U. L. a Ľ. H.

Prokurátor podal odvolanie v neprospech všetkých štyroch obžalovaných písomným podaním z 24. mája 2019, osobne podaným 27. mája 2019. V podanom odvolaní vo vzťahu k obžalovaným Ing. U. D. a Ing. K. F. prokurátor uviedol, že podľa jeho názoru právny záver súdu vo vzťahu k týmto dvom obžalovaným týkajúci sa nahradenia členstva v organizovanej skupine (podľa obžaloby) formou spolupáchateľstva a konštatovanie pokračovacej trestnej činnosti, vzhľadom na ich vykonanú súčinnosť „len“ v machináciách pri realizovaní jedného tendra, je zmätočný.

Podľa prokurátora na základe vykonaných dôkazov bolo preukázané aj u obžalovaného Ing. U. D., že sa dopustil trestného činu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. e) v spojení s § 138 písm. i), ods. 3 písm. a) Trestného zákona sčasti v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona. Konštatoval to aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v predchádzajúcich rozhodnutiach. Na základe uvedeného prokurátor okrem právnej kvalifikácie namieta aj nedostatočné uloženie trestov menovaným obžalovaným.

Obžalovanému Ing. K. F. Špecializovaný trestný súd vymeral v porovnaní naposledy zrušeným odsudzujúcim rozsudkom z 11. októbra 2017 iba trest odňatia slobody a aj to v rovnakej výške. Pritom prvým odsudzujúcim rozsudkom z 15. apríla 2016 prvostupňový súd uznal vinu tohto obžalovaného z členstva v organizovanej skupine a uložil miernejší trest (2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 3 roky). Preto je pre prokurátora nepochopiteľné, keď súd opakovane napriek prijatiu prehlásenia obžalovaného o vine zo žalovanej trestnej činnosti organizovanou skupinou neuznal takú právnu kvalifikáciu, ale určil formu spolupáchateľstva a uložil prísnejší trest odňatia slobody.

Trest uložený obžalovanému Ing. U. D. s poukazom na trestnú sadzbu 7 - 12 rokov podľa súdom aplikovaného ustanovenia § 266 ods. 3 Trestného zákona nepovažuje prokurátor za primeraný, keďže neboli zistené žiadne prevažujúce poľahčujúce okolnosti a mimoriadnou okolnosťou pre zníženie trestu pod dolnú hranicu je len vývinové štádium zločinu - príprava na zločin.

Vo vzťahu k obžalovaným Ing. U. L. a Ľ. H. má prokurátor za to, že obžalovaní Ing. U. L. a Ľ. H. boli tiež členmi organizovanej skupiny, keďže boli vo svojom protiprávnom konaní riadení odsúdenými Ing. D. Š. a Ing. Y. L., a teda považuje záver Špecializovaného trestného súdu o ich spolupáchateľstve za nesprávny. S odkazom na náležité zistenie skutkového stavu týkajúceho sa aj menovaných obžalovaných má prokurátor za to, že u obžalovaných Ing. U. L. a Ľ. H. je na rozdiel od skôr obžalovaných Ing. U. D. a Ing. K. F. zistený tzv. nižší stupeň hodnoty objemu zabezpečovaných zákazok pretavený do právnej kvalifikácie skutku, pričom na vyhodnotenie vedomej a úmyselnej súčinnosti menovaných na machináciách dvoch osobitných tendrov organizovanou skupinou poukazuje na skoršie zhodnotenie a uloženie primeraného trestu obžalovaným Ing. U. L. a Ľ. H. odsudzujúcim rozsudkom prvostupňového súdu z 15. apríla 2016.

Z vyššie uvedených dôvodov považuje prokurátor napadnuté výroky predmetného rozhodnutia prvostupňového súdu zo 16. mája 2019 za nesprávne a s poukazom na výsledky vyčerpávajúceho dokazovania nepochybne preukázaný skutkový stav veci, pričom navrhuje napraviť napadnuté rozhodnutie novým rozhodnutím odvolacieho súdu o vine a o treste. Prokurátor preto požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako druhostupňový súd, aby v odvolacom konaní rozsudkom podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/27/2015, zo 16. mája 2019 v plnom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že za skutok popísaný v obžalobe z 28. mája 2015 uznal za vinných obžalovaných Ing. U. D. zo spáchania pokračovacieho zločinu machinácií pri verejnom obstarávaní alebo verejnej dražbe v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 266 ods. 1, ods. 2 písm. e) v spojení s ustanovením § 138 písm. i), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením do ústavu s miernym stupňom strázenia so súbežným primeraným peňažným trestom vo výške 10.000,- eur s možnosťou náhradného trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok pre prípad jeho

nezaplatenia; Ing. K. F. zo spáchania pokračovacieho zločinu machinácií pri verejnom obstarávaní alebo verejnej dražbe v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 266 ods. 1, ods. 2 písm. e) v spojení s ustanovením § 138 písm. i), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 4 roky a zároveň uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe a obmedzenie, ktoré spočíva v zákaze stretávania sa s osobami, ktoré boli jeho spolupáchateľmi, a to s Ing. D. Š. a s Ing. Y. L., PhD., a súčasne uložil trest zákazu činnosti - vykonávať činnosť odborne spôsobilej osoby v trvaní 4 roky. Obžalovaných Ing. U. L. a L.Š. H. navrhol prokurátor uznať za vinných zo spáchania pokračovacieho zločinu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. e) v spojení s § 138 písm. i) Trestného zákona za súčasného uloženia trestu odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov.

Obžalovaný L. H. podal odvolanie ihneď po vyhlásení rozsudku, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, a to proti výroku o vine i proti výroku o treste. Podané odvolanie odôvodnil prostredníctvom obhajcu JUDr. Y. Z. podaním z 25. júna 2019, v ktorom uviedol, že s napadnutým rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sa nestotožňuje, pričom sa odvoláva na svoje predchádzajúce odvolanie a najmä jeho písomné dôvody z 13. júna 2016, ako aj na všetky jeho ústne a písomné obhajobné prejavy. Obžalovaný vnútorne stále pociťuje, že mu nebolo dokázané, že skutok, pre ktorý je stíhaný a prvostupňovým súdom uznaný za vinného, je trestným činom, nakoľko má za to, že tento nenapĺňa všetky obligatórne znaky trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 Trestného zákona.

Obžalovaný je aj naďalej toho názoru, že vykonaným dokazovaním sa nepreukázalo porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov o verejnom obstarávaní. Podľa obžalovaného L. H. dokazovanie nepreukázalo, že konal v úmysle zadovážiť inému prospech. Špecializovaný trestný súd v Banskej Bystrici v rozpore s ustanovením § 266 ods. 1 v spojení s § 125 ods. 1 Trestného zákona nikde v napadnutom rozsudku zákonným spôsobom nevyjadril, v akej konkrétnej výške mali spoločnosti Y. a R. prospech získať (pričom podľa obžalovaného takýmto prospechom nemôže byť bez ďalšieho hodnota celej zákazky). Vykonaným dokazovaním nebolo ani preukázané, že obžalovaný L. H. dojednal niektorému súťažiteľovi prednosť a výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov.

V ďalšej časti podaného odvolania obžalovaný poukázal na to, že pominul výchovný účel trestu, vzhľadom na odstup času, keďže od spáchania skutku a začatia trestného konania už uplynulo osem rokov. Od roku 2011 sa pritom obžalovaný nedopustil žiadneho iného trestného činu a nebolo voči nemu vedené iné trestné stíhanie.

Na základe uvedeného obžalovaný L. H. navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), e) Trestného poriadku napadnutý rozsudok vo vzťahu k jeho osobe zrušil a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku ho spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pretože skutkový stav bol zistený v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku, avšak vykonané dôkazy boli vyhodnotené v rozpore s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní neprihliadol na odvolanie prokurátora, s jeho obsahom sa nestotožnil a toto odmietol, keďže dôvody jeho odvolania sú v rozpore s úvahami a právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreným v rozhodnutí sp. zn. 2 To 9/2016 zo dňa 15. augusta 2017 a v rozhodnutí 2 To 2/2018 zo dňa 26. novembra 2018, pričom uloženú sankciu považuje obžalovaný za neprimerane prísnu v porovnaní so sankciami uloženými ostatným obžalovaným.

Odôvodnenie odvolania obžalovaný doplnil aj prostredníctvom obhajcu Mgr. Michala Ferčáka písomným podaním z 21. januára 2020, v ktorom opakovane uvádzal už predtým uvedené dôvody. Obžalovaný v odôvodnení odvolania taktiež uviedol, že komunikáciu s Ing. L., ktorý bol jeho príbuzným, ani s Ing. Š. nepopiera, avšak trvá na tom, že obsahom tejto komunikácie nebolo páchanie trestnej činnosti. Len samotná skutočnosť, že Ing. Š. a Ing. L. uzavreli s prokurátorom dohodu o vine a treste nemôže byť podľa obžalovaného použitá ako dôkaz vo vzťahu k trestnej činnosti, ktorá je obžalovanému kladená za

vinu. Obžalovaný je preto toho názoru, že na hlavnom pojednávaní neboli vykonané dôkazy, ktoré by jednoznačne preukazovali, že skutok, ktorý je obžalovanému kladený za vinu, sa stal a že ho spáchal obžalovaný L. H.

Na základe uvedeného obžalovaný L. H. navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2019, sp. zn. BB-4T/27/2015, a aby rozhodol o jeho oslobodení spod obžaloby z dôvodov podľa § 285 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku a aby odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Obžalovaný Ing. U. L. podal odvolanie ihneď po vyhlásení rozsudku, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, a to proti výroku o vine i proti výroku o treste. Podané odvolanie odôvodnil vlastným písomným podaním z 25. júna 2019, v ktorom uviedol, že v jeho prípade nebolo preukázané naplnenie obligatórnych znakov trestného činu podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona. Vo výroku napadnutého rozsudku mu Špecializovaný trestný súd kladie za vinu, že konal v úmysle zadovážiť inému prospech. Na strane 41 napadnutého rozsudku pritom súd konštatoval, že dojednaním prednosti alebo výhodnejších podmienok na úkor iných súťažiteľov nepochybne má takýto súťažiteľ z protiprávneho konania iných osôb prospech. S uvedeným názorom sa obžalovaný Ing. U. L. nestotožnil, pričom dal do pozornosti, že zadováženie „prospechu“ je súčasťou objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona. Pojem prospech pritom nie je abstraktným pojmom, ale musí byť jednoznačne určený čo do výšky. Podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona sa na určenie výšky prospechu použijú rovnaké hľadiská ako na určenie výšky škody. Výška prospechu tak musí byť vo vzťahu k trestnému činu podľa § 266 Trestného zákona jednoznačne určená. Napriek uvedenému Špecializovaný trestný súd vo výrokovej časti, ani v odôvodnení napadnutého rozsudku nešpecifikoval výšku prospechu, ktorý mal obžalovaný Ing. U. L. svojim údajným konaním inému zadovážiť, dokonca ani jednoznačne nekonkretizoval, ktoré osoby mali byť príjemcami tohto prospechu. V nadväznosti na právne závery vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. novembra 2013, sp.zn. 1 Tost 21/2013, s prihliadnutím na princíp právnej istoty a zásadu in dubio pro reo, má obžalovaný Ing. U. L. za to, že prospechom na účely spáchania trestného činu podľa § 266 Trestného zákona nie je hodnota celej obstarávanej zákazky. Ak mali údajný prospech získať spoločnosti Y.-U. a R. D., Špecializovaný trestný súd v rozpore s § 266 ods. 1 v spojení s § 125 ods. 1 Trestného zákona nikde v napadnutom rozsudku zákonným spôsobom nevyjadril, v akej konkrétnej výške mali tieto spoločnosti prospech získať (pričom takýmto prospechom nemôže byť bez ďalšieho hodnota celej zákazky). Skutok, z ktorého bol obžalovaný Ing. U. L. uznaný za vinného, pritom musí byť v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, čo podľa jeho názoru v danom prípade zjavne dodržané nebolo.

Obžalovaný ďalej poukázal na to, že napadnutým rozsudkom sa mu kladie za vinu, že konal v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní, pričom podľa Špecializovaného trestného súdu malo protiprávne konanie spočívať v porušení § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov. Špecializovaný trestný súd pritom konštatoval, že dve verejné obstarávania týkajúce sa jeho osoby prebiehali zadaním výzvy na predloženie cenových ponúk vybraným subjektom podľa § 102 a nasl. zákona o verejnom obstarávaní s predpokladanou hodnotou zákazok nižšou ako 30 000,- eur formou tzv. prieskumu trhu. Zároveň však konštatoval, že k takémuto postupu došlo účelovo pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 58/2011 Z. z. ako novely zákona o verejnom obstarávaní. Konanie v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní alebo verejnej dražbe je ďalším znakom objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona. Napriek námietkam obžalovaného Špecializovaný trestný súd opätovne nezohľadnil znenie zákona č. 25/2006 Z. z. platné a účinné v čase, kedy malo dôjsť ku skutku popísanému v napadnutom rozsudku. Ustanovenie § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. je potrebné vykladať v kontexte celého zákona, predovšetkým v nadväznosti na § 4 a § 102 zákona o verejnom obstarávaní, ako aj na konanie, ktoré je obžalovanému kladené za vinu. Faktom je, že podľa § 4 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní sa v prípade stavebných dozorov malo jednať o tzv. zákazky s nízkou hodnotou.

O rozdelení stavebných dozorov na dve samostatné verejné obstarávaní obžalovaný Ing. K. F. nerozhodoval, ani nebol odborne spôsobilý posúdiť správnosť takéhoto postupu. Aj svedok L. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní konanom dňa 14. decembra 2015 potvrdil, že Nitriansky samosprávny kraj pri vyhlásení verejných obstarávaní kopíroval postup z predchádzajúceho verejného obstarávania, že nenašli ako majú postupovať. Trestný čin podľa § 266 ods. 1 Trestného poriadku je pritom úmyselným trestným činom, povinnosťou súdu tak bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázať, že obžalovaný Ing. U. L. konal v úmysle porušiť zákon o verejnom obstarávaní, čo sa nestalo. Záver súdu, že dve verejné obstarávania na stavebný dozor mali byť vyhlásené „účelovo“ pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 58/2011 Z. z. ako novely zákona o verejnom obstarávaní, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Pre naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu pritom podľa obžalovaného nie je dôležité, či súd považuje určité konanie za napríklad nemorálne, ale či takéto konanie je alebo nie je protiprávne. Zákon č. 58/2011 Z. z. nezakazoval vyhlasovanie nových verejných obstarávaní do dňa nadobudnutia jeho účinnosti, práve naopak, podľa novelizovaného § 155h zákona o verejnom obstarávaní postupy zadávania zákaziek, ktoré boli vyhlásené alebo preukázateľne začaté do 31. marca 2011, sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2011. Novela zákona o verejnom obstarávaní nepochybne predpokladala vyhlasovanie verejných obstarávaní aj do dňa nadobudnutia jej účinnosti. Obstarávateľ tak vyhlásil verejné obstarávania na stavebné dozory v súlade s vtedy platným a účinným zákonom o verejnom obstarávaní, ako aj v súlade s jeho novelou zákonom č. 58/2011 Z. z.. Vo vzťahu k údajnému porušeniu § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou obžalovaný poukázal na vtedy platný a účinný zákon o verejnom obstarávaní, ktorý výslovne upravoval iba v jednom ustanovení, a to v § 102. Keďže zákon o verejnom obstarávaní neupravoval žiadny formálny postup pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou, neupravoval ani jednotlivé kroky, ktoré bolo potrebné uskutočniť vo vzťahu k takémuto postupu zadávania zákaziek a dával tak obstarávateľom pomerne voľné ruky, čo potvrdzujú mnohé metodické usmernenia Úradu pre verejné obstarávanie z toho obdobia (napr. metodické usmernenie ÚVO č. 183-5000/2011 zo dňa 14. marca 2011, č. 123-5000/2011 zo dňa 1. marca 2011, č. 141-5000/2011 zo dňa 4. marca 2011, č. 60-5000/2011 zo dňa 21. februára 2011). Z uvedeného podľa obžalovaného vyplýva, že problematika postupov zadávania zákaziek s nízkymi hodnotami bola zákonom o verejnom obstarávaní regulovaná minimálne a prakticky celý postup bol ponechaný na rozhodnutie obstarávateľa, ktorý mohol napríklad zahájiť priame rokovanie s dodávateľom. Pokiaľ by sa aj verejný obstarávateľ rozhodol v danom prípade priamo osloviť konkrétne firmy, obžalovaný nemohol mať žiadne dôvodné pochybnosti o zákonnosti takéhoto postupu, nakoľko takýto postup by bol plne v súlade s § 102 zákona o verejnom obstarávaní, v zmysle ktorého mohol verejný obstarávateľ pri zákazke s nízkou hodnotou rokovať s konkrétnou firmou, čo podporujú aj metodické usmernenia ÚVO z daného obdobia. Ak potom zákon o verejnom obstarávaní umožňoval obstarávateľovi rokovanie s vybraným subjektom, takýto postup nemôže byť a priori diskriminačný, t. j. nemôže byť v rozpore s vtedy platným a účinným § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z..

Napadnutým rozsudkom je obžalovanému Ing. U. L. taktiež kladené za vinu, že dojednal niektorému súťažiteľovi prednosť a výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov. V tejto súvislosti obžalovaný poukázal na skutočnosť, že predmetné verejné obstarávania boli realizované zadaním výzvy na predloženie cenových ponúk vybraným subjektom podľa § 102 a nasl. zákona o verejnom obstarávaní s predpokladanou hodnotou zákazok nižšou ako 30 000,- eur formou tzv. prieskumu trhu. Takýto postup bol podľa obžalovaného v súlade s vtedy platným a účinným § 9 ods. 4 v spojení § 102 a nasl. zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, ako aj v súlade s prechodnými ustanoveniami zákona č. 58/2011 Z. z., čo potvrdzujú taktiež metodické usmernenia Úradu pre verejné obstarávanie z daného obdobia, ktorý bol kompetentným orgánom na podávanie metodických usmernení a kontrolu dodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní. Platný a účinný zákon o verejnom obstarávaní Nitrianskemu samosprávnemu kraju umožňoval osloviť na predloženie ponúk konkrétne firmy a takýto postup bol v súlade so zákonom, konkrétne s § 102 zákona o verejnom obstarávaní. Oslovenie práve tých - ktorých firmami a neoslovenie iných firmami preto a priori nemôže odporovať ustanoveniu § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní. Pokiaľ súd kladie obžalovanému za vinu, že mal byť poverený zabezpečením potrebných písomných dokladov k trom potenciálnym súťažiacim pre každé verejné obstarávanie a k ich cenovým ponukám tak, aby sa víťazmi týchto dvoch verejných obstarávaní stali dopredu určené

spoločnosti Y.-U., a.s. a R. D., s.r.o., tieto skutočnosti boli podľa obžalovaného vykonaným dokazovaním vyvrátené. Účastníci oboch verejných obstarávaní na stavebný dozor, resp. ich zástupcovia ako svedkovia akékoľvek dohody o výsledku verejných obstarávaní vylúčili a potvrdili, že cenové ponuky vypracovali samostatne, pri ich vypracovaní nekomunikovali s obžalovaným L. alebo obžalovaným H., či dokonca, že niektorí ich vôbec nepoznajú. Ani jeden z účastníkov verejných obstarávaní nepotvrdil, že by dostal nejaký pokyn ohľadne určenia výšky ceny. Svedok Ing. Y. L. síce s prokurátorom uzavrel dohodu o vine a treste, na pojednávaní konanom dňa 14. decembra 2015 však potvrdil, že všetko malo prebiehať v súlade so zákonom, ale najmä že vo vzťahu k otázke vopred určených víťazov verejných obstarávaní medzi ním, obžalovaným L. a obžalovaným H. nedošlo k žiadnej dohode o tom, ako má prebehnúť verejné obstarávanie, že on osobne ani jednému z obžalovaných nedával žiadne podklady, ktoré by sa týkali verejného obstarávania, že nevie ani o tom, že by sa nejaké firmy fiktívne prihlasovali do tohto verejného obstarávania, že nehovoril p. Ing. Š. o tom, ktorá konkrétna firma má byť úspešná vo verejnom obstarávaní, že na jeho osobu neboli robené ani zo strany iných osôb tlaky, ktoré by smerovali k tomu, ktorá konkrétna firma má verejné obstarávanie vyhrať a že to, že nemalo dôjsť k rozdeleniu zákazky nevedel on, ani obžalovaní L. a H., toto si mal menežovať úrad (z výpovede svedka L. vyplynulo, že on problém videl v tom, že stavebný dozor nemal byť rozdelený na dve časti, o tom ale obžalovaný L. nerozhodoval).

Rovnako tak podľa obžalovaného nebol vykonaný žiadny dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že víťazmi verejných obstarávaní mali byť dopredu určené spoločnosti Y.-U., a.s. a R. D., s.r.o.. Takýto záver súdu nepotvrdzujú ani svedecké výpovede, či výpovede obžalovaných, ani zabezpečené záznamy telekomunikačnej prevádzky, či obrazovo-zvukové záznamy. Celý záver súdu o údajnej fiktívnosti verejných obstarávaní, v ktorých mali byť ako víťazi vopred určené spoločnosti Y.-U., a.s. a R. D., s.r.o. nepotvrdzuje podľa obžalovaného žiadny dôkaz. Pokiaľ Špecializovaný trestný súd konštatuje, že obžalovaný Ing. U. L. mal poskytnúť vzorové podklady pre vypracovanie ponúk ešte pred samotným spracovaním výzvy, opätovne platí, že nevykonaný žiadny dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že obžalovaný ešte pred spracovaním výzvy odovzdal ktorémukoľvek účastníkovi verejného obstarávania akékoľvek podklady. Práve naopak, svedecké výpovede preukázali, že cenové ponuky vypracovávali uchádzači samostatne. Ani zabezpečené záznamy telekomunikačnej prevádzky, či obrazovo-zvukové záznamy nepreukázali, že by obžalovaný Ing. L. mal účastníkom verejných obstarávaní akékoľvek podklady k verejným obstarávaniam odovzdať, a to nielen v období pred spracovaním výzvy, ale ani v procese vyhodnocovania ponúk, či po ich vyhodnotení. Konanie obžalovaného malo podľa súdu taktiež spočívať na zámenách a účelových úpravách cenových ponúk v priebehu ich vyhodnocovania, čo je podľa obžalovaného taktiež v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním. Určité nejasnosti vznikli len vo vzťahu k jednej cenovej ponuke, nie k viacerým cenovým ponukám, a nie v procese ich vyhodnocovania, ale až po ich vyhodnotení, t.j. až po „otvorení obálok“ s cenovými ponukami.

Obžalovaný Ing. U. L. poukázal na to, že dôkazy síce potvrdili jeho komunikáciu s obvinenou Š., no nepreukázali protiprávnosť jeho konania, teda že dojednal niektorému súťažiteľovi prednosť alebo výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov. K údajnej dodatočnej zmene cenovej ponuky sa obžalovaný vyjadril, ak by však aj súd mal pochybnosti o jeho obhajobe, tieto pochybnosti musia byť vykladané v súlade so zásadou in dubio pro reo. Zabezpečené záznamy telekomunikačnej prevádzky, či obrazovo-zvukové záznamy pritom podľa obžalovaného jednoznačne nepreukazujú, akého konkrétneho verejného obstarávania sa daná nezrovnalosť ohľadom cenovej ponuky týka, ide tak nanajvýš o nepriamy dôkaz. Ak by aj Ing. Š. obžalovanému poskytla akékoľvek podklady z predchádzajúcich verejných obstarávaní, Špecializovaný trestný súd nevykonaný jediný dôkaz, ktorý by preukázal, že obžalovaný tieto podklady odovzdal niektorej zo spoločností zúčastnených na predmetných verejných obstarávaní. Napriek tomu súd obžalovaného Ing. U. L. uznal za vinného okrem iného z toho, že tieto podklady odovzdal účastníkom verejných obstarávaní.

Rovnako tak nebol vykonaný žiadny dôkaz, ktorý by potvrdil, že obžalovaný kontroloval a porovnával jednotlivé ponuky, prípadne že by sa inak zapojil do procesu vyhodnocovania verejného obstarávania, napriek tomu mu to súd kladie za vinu. Komunikácia o cenách v predchádzajúcich verejných obstarávaníach a počte záujemcov neznamena, že sa jednalo o „fiktívne“ verejné obstarávanie.

Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by zúčastnené firmy ktokoľvek inštruoval ohľadom ceny, podkladov a podobne. Nejasnosti ohľadom údajného sporu o cenu sú vo vzťahu k skutku, ktorý je obžalovanému kladený za vinu, irelevantné, pretože v danom čase bolo verejné obstarávanie ukončené, t.j. cenové ponuky boli vyhodnotené. Napriek tomu súd kladie obžalovanému za vinu, že mal upravovať cenové ponuky v procese ich vyhodnocovania. Ak by aj súd jednoznačne preukázal dodatočné znižovanie ceny vo vzťahu k niektorému z verejných obstarávaní (čo podľa obžalovaného nepreukázal, nakoľko i po vykonanom dokazovaní zostali okolnosti ohľadom tohto znižovania nejasné) žiadna spoločnosť by tým nezískala žiadnu neoprávnenú výhodu, nakoľko sa víťaz verejného obstarávania nemenil.

Ani po opätovne vykonanom dokazovaní tak podľa obžalovaného nebol vykonaný žiaden dôkaz, ktorý by preukázal, že spoločnosti Y.-U. a R. D. boli vopred určené ako víťazi verejných obstarávaní, t.j. skôr ako došlo k vyhodnoteniu predložených ponúk alebo že disponovali informáciami, ktoré by ich na úkor iných súťažiteľov zvýhodnili. Ak aj súd poukazoval na SMS správu zo dňa 30. marca 2011, ktorá obsahuje e-mailové kontakty na zúčastnené firmy, obžalovaný opätovne poukázal na to, že zákon o verejnom obstarávaní umožňoval verejnému obstarávateľovi osloviť konkrétne firmy.

Špecializovaný trestný súd ďalej konštatoval, že pri prehliadke iných priestorov a pozemkov spoločnosti K. boli nájdené cenové ponuky všetkých uchádzačov, čo „znamená, že obaja obžalovaní mali prístup k informáciám, ktoré sa mali zistiť oficiálne až pri otvorení obálok.“ Takéto vyhodnotenie dôkazov nemá podľa obžalovaného žiadnu logickú oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože prehliadka iných priestorov a pozemkov spoločnosti K. sa uskutočnila až niekoľko mesiacov po ukončení verejných obstarávaní na stavebný dozor a v čase, kedy všetky mandátne zmluvy boli dávno zrušené. Samotná prehliadka nepreukázala, že obžalovaný týmito cenovými ponukami disponoval pred otvorením obálok, ani to ako malo disponovanie s týmito ponukami niektorého uchádzača zvýhodniť.

Obžalovanému taktiež nie je zrejmé, pričom Špecializovaný trestný súd to ani bližšie nevysvetlil, ako posielanie e-mailov na súkromný mail obvinenej Ing. Š. potvrdzuje, že ide o neoficiálnu komunikáciu a či prípadná súkromná komunikácia automaticky znamená protiprávnosť určitého konania. Obžalovaný taktiež poukázal na to, že podľa názoru Špecializovaného trestného súdu konanie, ktoré mu je kladené za vinu majú preukazovať záznamy telekomunikačnej prevádzky a obrazovo-zvukové záznamy, ktoré boli ako dôkaz vykonané na hlavnom pojednávaní. V nadväznosti na tieto záznamy Špecializovaný trestný súd poukazuje na to, že medzi obvinenou Š. a firmou K. prebehlo v čase od 25. marca 2011 do 8. júla 2011 26 telefonických rozhovorov a stretnutí, a že taktiež prebiehali „intenzívne rozhovory“ medzi konateľmi spoločnosti K. a Ing. L. (str. 41 napadnutého rozsudku). Súd obsah týchto záznamov vyhodnotil tak, že obžalovaní Ing. L. a H. žiadali zaslanie podkladov pre verejné obstarávanie, dohadovali ponukové ceny, presný počet záujemcov, mali prehľad o priebehu verejného obstarávania a cenových ponukách. Tieto závery súdu podľa obžalovaného nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom hodnotenie vykonaných dôkazov podľa jeho názoru odporuje prezumpcii nevinoty. Vina mala byť v súlade so zásadou prezumpcie nevinoty preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, pričom vykonané dôkazy by museli jednoznačne a s najvyšším stupňom istoty preukazovať, že skutok uvedený v obžalobe sa stal a že práve obžalovaný bol skutočne osobou, ktorá sa tohto skutku dopustila. Obžalovaný taktiež poukázal na to, že nebol účastníkom žiadneho telefonického rozhovoru medzi spoločnosťou K. a Ing. Š., pričom spáchanie skutku vo vzťahu k jeho osobe nepreukazujú ani obrazovo-zvukové záznamy. Vykonané dôkazy tak podľa obžalovaného môžu byť označené nanajvýš za nepriame, pričom tieto nepreukazujú, že obžalovaný konal v rozpore s § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v úmysle zadovážiť niekomu prospech. Samotná skutočnosť, že Ing. D. Š. a Ing. Y. L., PhD. uzavreli po skončení vyšetrovania dohodu o vine a treste nemôže byť podľa obžalovaného použité ako dôkaz vo vzťahu k trestnej činnosti, ktorá sa mu kladie za vinu.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku tak podľa obžalovaného nevyplýva, že jeho vina bola preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, práve naopak, podľa jeho názoru existujú dôvodné pochybnosti o jeho vine, keďže obrazovo-zvukové záznamy ani záznamy telekomunikačnej prevádzky bez akýchkoľvek pochybností nepreukazujú spáchanie skutku kladeného obžalovanému za vinu a svedecké výpovede

vrátane výpovede svedka Ing. L. vo vzťahu k jeho osobe spáchanie skutku vyvracajú.

Na základe uvedeného obžalovaný navrhol, aby odvolací súd s prihliadnutím na vyššie uvedené dôvody rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2019, sp. zn. BB-4T/27/2015, zrušil a aby rozhodol o oslobodení obžalovaného spod obžaloby z dôvodov podľa § 285 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku a odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Obžalovaný Ing. U. D. podal odvolanie prostredníctvom obhajcu Mgr. Jozefa Slišku blanketovým podaním z 27. mája 2019. Podané odvolanie dodatočne odôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním z 15. júla 2019, v ktorom po zrekapitulovaní predchádzajúceho konania uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá § 168 ods. 1 Trestného poriadku, keďže z neho nevyplýva, ktoré skutočnosti vzal prvostupňový súd za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Zo samotného znaleckého posudku Ing. S. R. ani z jeho výpovede podľa obžalovaného nevyplýva, že zistený cenový rozdiel, ktorý znalec vypočítal vo výške 180.955,11 eur by mal byť neoprávneným prospechom niekoho, pričom vôbec neoznačil firmu U.. Touto otázkou sa detailne nezaoberal ani Špecializovaný trestný súd, pričom nie je správny ani jeho záver o tom, že ani jedna z procesných strán nemala námietky voči spracovanému posudku, keďže už pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu 15. decembra 2014 obhajca obžalovaného Ing. D. písomne predložil vyšetrovateľovi námietku týkajúcu sa znaleckého posudku Ing. R. ako aj jeho dodatku, pretože tento posudok spolu s dodatkom neurčili jednoznačný minimálny zisk, ktorý by mohla firma U. získať vo verejnom obstarávaní. Vyšetrovateľ sa touto námietkou obžalovaného vôbec nezaoberal. Predmetný znalecký posudok je pritom jediným dôkazom, podľa názoru obžalovaného nezákonným, na základe ktorého vyšetrovateľ Policajného zboru určil kvalifikovanú skutkovú podstatu podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona. Obžalovaný pritom namietal, že suma 180.955,11 eur nie je ziskom, resp. ujmou, ale ide o cenový rozdiel. Na hlavnom pojednávaní 16. mája 2019 obhajca obžalovaného Ing. D. predložil súdu písomné stanovisko Ústavu stavebnej ekonomiky, z ktorého vyplýva, že znalec Ing. Ondrej Sova bol kompetentný vypracovať znalecký posudok v rozsahu danom inštrukciou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 7/2009, pričom z tohto stanoviska vyplýva záver, že posudzovaním, prípadne stanovením ušlého zisku, výšky škody a podobne sa venujú znalci z odboru Ekonomie a manažment v znaleckom odvetví Kontroling. S poukazom na uvedené stanovisko obžalovaný trvá na tom, že znalec Ing. S. R. nebol kompetentný vypracovať znalecký posudok v predmetnej veci a jeho záver týkajúci sa zisteného cenového rozdielu voči M. z tohto dôvodu nemožno použiť ako dôkaz odôvodňujúci naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty. Nevykonanie obžalovaným navrhnutých dôkazov, spočívajúcich vo vylúčení znalca Ing. R., žiadosti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky o tom, či tento znalec bol kompetentný posudok vypracovať a vo vypracovaní znaleckého posudku znaleckej organizácii z odboru Ekonomie a manažment v znaleckom odvetví Kontroling, považuje obžalovaný za zásadné porušenie práva na obhajobu. S poukazom na tento znalecký posudok tak prvostupňový súd podľa obžalovaného nedostatočne zistil skutkový stav.

Obžalovaný zároveň poukázal na Vestník: VVO 2009/245 z 22. decembra 2009, zn. 07422-MUP, v ktorom vystupuje ako verejný obstarávateľ Nitriansky samosprávny kraj na predmet zákazky Administratívna budova Nitrianskeho samosprávneho kraja, pričom verejný obstarávateľ ako jednu z podmienok na prihlásenie sa do verejného obstarávania určil, že záujemca preukáže obrat vo výške 13 000 000,- eur za každý z rokov 2006, 2007, 2008, ktorú podmienka spoločnosť U. nespĺňala a z tohto dôvodu sa do verejného obstarávania nemohla prihlásiť. Obžalovaný taktiež poukázal na plnomocenstvo z 8. februára 2011, ktorým predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja doc. Ing. H. L., PhD. splnomocnil Ing. Y. L., PhD. na všetky úkony vrátane podmienok kontroly priebehu výstavby a dodržania projektových parametrov diela a splnomocnenie udelil s podmienkami uvedenými v bodoch 1-6. Z bodu 5 pritom podľa obžalovaného jasne vyplýva, že priebeh verejného obstarávania musí byť z hľadiska dodržania jeho podmienok potvrdený Úradom pre verejné obstarávanie a podmienky verejného obstarávania schválené zastupiteľstvom Nitrianskeho samosprávneho kraja.

S poukazom na uvedené skutočnosti obžalovaný Ing. U. D. navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods.

1 písm. a), b), c), e) Trestného poriadku napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2019, sp. zn. BB-4T/27/2015, vo vzťahu k jeho osobe zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a zákonným spôsobom rozhodol.

K odvolaniam obžalovaných sa vyjadril prokurátor písomným podaním z 1. augusta 2019, v ktorom vo vzťahu k odvolaniu obžalovaného Ing. D. uviedol, že prejednávany skutok je v rozsudku i v obžalobe riadne časovo ohraničený a vyšpecifikovaný, pričom obžalovaný opomína tú skutočnosť, že je mu kladené za vinu, že zmanipulovaným procesom verejného obstarávania na zabezpečenie externého dodávateľa mali s obžalovaným Ing. D., odsúdenými Ing. L. a Ing. Š. pripravovať tender na vopred určeného zhotoviteľa stavby administratívnej budovy. Namietanie znaleckého posudku podľa názoru prokurátora nie je namieste, pretože pri určení prospechu, ktorý by bol žalovanou trestnou činnosťou dosiahnutý, sa v rámci dokazovania záverom znaleckého posúdenia preukázala a vyčíslila taká suma rozdielom hodnoty v predpokladanej hodnote zákazky a znalcom objektivizovanej hodnoty stavebných prác potrebných na vybudovanie administratívnej budovy, ktorá bola predmetom verejnej zákazky. Poukaz obhajoby na predpoklady k obratu potrebnému na účasť vo verejnom obstarávaní vyhlásenom 22. decembra 2009 a s tým súvisiaceho vylúčenia firmy U. považuje prokurátor za irelevantný, pretože verejné obstarávanie s takouto podmienkou bolo zrušené. Zároveň považoval za potrebné spomenúť, že v tomto obstarávaní bolo úspešné konzorcium firmy U. s.r.o. so spoločnosťou B., s.r.o., pričom po zrušení tohto verejného obstarávania sa pripravovalo nové verejné obstarávanie so zásadnými zmenami projektovej dokumentácie (napr. zníženie plánovanej budovy o jedno podlažie) a z tohto dôvodu nebolo ani možné očakávať, že bude nastolená rovnaká podmienka účasti uchádzača vo verejnom obstarávaní na tak vysokom obrate, ako to prezentuje obžalovaný v odôvodnení svojho odvolania.

Vo vzťahu k odvolaniu obžalovaného L. H. prokurátor uviedol, že jeho vinu považuje za preukázanú, i keď na rozdiel od súdu nie vo forme spolupáchateľstva ale organizovanej skupiny. Vo vzťahu k námietke obžalovaného týkajúcej sa výšky prospechu prokurátor uviedol, že základná právna kvalifikácia trestného činu podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona nevyžaduje vyčíslenie výšky prospechu, pretože v ňom nie je určený kvantitatívny limit pre naplnenie zákonného znaku trestného činu.

Rovnako tak považuje prokurátor za preukázanú aj vinu obžalovaného Ing. U. L., i keď na rozdiel od súdu nie vo forme spolupáchateľstva ale organizovanej skupiny. Uchádzači predmetných verejných obstarávaní boli priamo oslovení Ing. Š. ako vedúcou pre verejné obstarávanie, a to na základe viacerých osobných stretnutí s obžalovanými Ing. L. a H. a ich následnej mailovej komunikácie s obsiahnutými údajmi určených firiem. Pri cenovej ponuke firmy Y.-U. s.r.o. bola zistená ostrá komunikácia medzi obžalovaným L. H. a odsúdeným Ing. L. a na základe neho aj vyhotovená nová cenová ponuka bez vedomia menovanej firmy. Neoprávnený prospech spočíva v získaní zákazky firmami R. D. s.r.o. a Y.-U. s.r.o., dosiahnutý a preukázaný uzavretými mandátnymi zmluvami.

Navyše, firma K. spol s r.o. zastupovaná obžalovanými Ing. L. a H. sa nezúčastnila ani jedného verejného obstarávania a z tohto dôvodu treba považovať za nepriamo preukázané, že firma mala zabezpečené dodanie výkonov oboch stavebných dozorov, poukazujúc na osobné angažovanie sa, nakladanie s dokladmi o verejnom obstarávaní, cenovými ponukami iných firiem, súťažnými podkladmi a eminentný záujem na zmanipulovanom priebehu dvoch verejných obstarávaní v súčinnosti s vedúcou verejného obstarávania. Z osobných stretnutí obžalovaných Ing. U. L. a L. H.Á. s odsúdenou Ing. Š. v jej kancelárii je podľa prokurátora dostatočne preukázané dohadovanie sa o splnení všetkých podmienok pre dohodnuté vykonanie verejných obstarávaní v prechodnom období novelizovaného zákona podľa účinného predchádzajúceho znenia, ktoré bolo výhodnejšie pre rozdelenie zákazky stavebného dozoru a priame oslovenie vybratých uchádzačov. Účelové vyhlásenie verejných obstarávaní pred nadobudnutím účinnosti novelizovaného prechodného ustanovenia § 155h zákona o verejnom obstarávaní pre postupy zadávania zákaziek, podľa ktorého verejné obstarávanie vyhlásené alebo preukázateľne začaté do 31. marca 2011, sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2011, je podľa prokurátora preukázané aj z vykonaného dokazovania, obzvlášť z prehratých záznamov zo stretnutia právoplatne odsúdených Ing. L. a Ing. Š., na ktorom sa vyjadrili o realizácii predmetných verejných obstarávaní s

vpred určenými víťazmi a ich zahájení ešte pred 1. aprílom 2011 (č. l. 7139-7141, DVD č. l. 7114A).

S poukazom na vykonané dokazovanie a jeho vyhodnotenie prvostupňovým súdom prokurátor navrhol, aby odvolací súd odvolania obžalovaných Ing. U. D., Ing. U. L. a E. H. podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Prokurátor sa vyjadril aj k doplneniu dôvodov odvolania obžalovaného E. H. podaním z 3. februára 2020, v ktorom uviedol, že aj keď sa zaistenie relevantných dokumentov - cenových ponúk viacerých firiem vykonalo pri prehliadke priestorov firmy K. po otváraaní obálok, ako to tvrdí aj sám obžalovaný, manipulovanie verejných obstarávaní počas ich priebehu je preukázané z vykonaných obrazových a zvukových záznamov zo stretnutí okrem iného aj obžalovaného E. H. s Ing. Š. u nej v kancelárii, pri ktorom im táto odovzdáva určité doklady potrebné na zabezpečenie cenových ponúk, ako aj zvukovými nahrávkami rozhovoru s Ing. L., na ktorom tento obžalovanému vytýka nesprávne udaný číselný údaj na cenovej ponuke.

Prokurátor považuje vykonaným dokazovaním bez najmenších pochybností za preukázané, že skutkový stav bol náležite zistený a vo vzťahu k obžalovanému E. H. napĺňa všetky zákonné znaky dokonaného prečinu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona. Z tohto dôvodu považuje prokurátor odvolanie obžalovaného E. H. A. za neopodstatnené a odvolaciemu súdu navrhuje zamietnuť ho podľa § 319 Trestného poriadku.

Podaním z 21. júna 2020 sa k veci vyjadril obžalovaný E. H. prostredníctvom obhajcu Mgr. Michala Ferčáka. Vo svojom vyjadrení opätovne poukázal na to, že nevyhnutným predpokladom vyvedenia trestnoprávnej zodpovednosti za trestný čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona je úmysel spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech, pričom poukázal na uznesenie najvyššieho súdu zo 6. novembra 2013, sp. zn. 1Tost/21/2013 a z 27. novembra 2017, sp. zn. 4To/2/2016, ako aj na Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2018, konkrétne na príspevok s názvom „Právne úvahy k poškodenému, škode a následku v prípadoch vyšetrovania ekonomickej kriminality.“ Opätovne tiež poukázal na to, že nemal postavenie verejného obstarávateľa a z tohto dôvodu nemohol porušiť povinnosť vyplývajúcu z § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z., pretože toto zákonné ustanovenie mu žiadne povinnosti neukladalo. Obžalovaný uviedol, že dokazovaním nebolo preukázané, že by bol zapojený do činnosti, ktorá mu je kladená za vinu. Prvostupňovým súdom podľa jeho názoru nebol vykonaný žiadny priamy dôkaz, ktorý by preukazoval, že obžalovaný disponoval vzorovými podkladmi pre vypracovanie ponúk a tieto poskytol niektorému zo súťažiteľov, ani že podklady z predchádzajúcich verejných obstarávaní odovzdal účastníkom predmetných verejných obstarávaní. Z uvedeného podľa obžalovaného vyplýva, že skutková veta výrokovej časti odvolaním napadnutého rozsudku obsahuje iba všeobecné formulácie, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, navyše, časť týkajúca sa určenia konkrétnej výšky škody alebo prospechu v skutkovej vete absentuje úplne.

Na základe uvedeného obžalovaný E. H. navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu, rozhodol o jeho oslobodení spod obžaloby podľa § 285 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku a odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a

zistil, že odvolania prokurátora i obžalovaných Ing. U. D., U. L. a Ľ. H.C. nie sú dôvodné.

Hneď v úvode je potrebné uviesť, že v predmetnej veci už najvyšší súd v odvolacom konaní dvakrát rozhodoval, a to uzneseniami z 15. augusta 2017, sp. zn. 2 To 9/2016, v spojení s opravným uznesením zo 6. septembra 2017, sp. zn. 2 To 9/2016, a uznesením z 26. novembra 2018, sp. zn. 2 To 2/2018.

Po opätovnom predložení veci najvyšší súd ako súd odvolací preskúmaním na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa vykonal vo veci všetky potrebné a pre rozhodnutie vo veci dôležité dôkazy, tieto aj správne vyhodnotil, z čoho vyplynul správny právny záver týkajúci sa viny všetkých štyroch obžalovaných. S odôvodnením napadnutého rozsudku sa najvyšší súd stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje. Vo vzťahu k jednotlivým odvolacím námietkam prokurátora, resp. obžalovaných však považuje za potrebné doplniť nasledovné:

Pokiaľ prokurátor v podanom odvolaní namietal absenciu právneho posúdenia skutkov aj podľa § 266 ods. 2 písm. e) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, najvyšší súd mu dáva do pozornosti odôvodnenie svojho uznesenia z 15. augusta 2017, sp. zn. 2 To 9/2016, v ktorom uviedol, prečo nemožno konanie obžalovaných v tomto prípade kvalifikovať aj ako konanie členov organizovanej skupiny, pričom na záveroch vyjadrených v tomto uznesení najvyšší súd zotrváva.

Obžalovaní Ľ. H. a Ing. U. L. v odôvodnení svojich odvolaní namietali nepreukázanie spáchania skutku vykonaným dokazovaním a neuvedenie konkrétnej výšky škody, ktorú mali spôsobiť.

K tomu možno uviesť, že Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku podrobne uviedol, na základe akých dôkazov považuje spáchanie skutku týmito obžalovanými za preukázané, pričom tomuto odôvodneniu Špecializovaného trestného súdu niet čo vytknúť.

Podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona kto v súvislosti s verejným obstarávaním alebo verejnou dražbou v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech koná v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní alebo verejnej dražbe alebo dojedná niektorému súťažiteľovi alebo účastníkovi verejnej dražby prednosť alebo výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov alebo účastníkov verejnej dražby, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Z dikcie ustanovenia § 266 ods. 1 Trestného zákona je zrejmé, že toto ustanovenie (na rozdiel od napr. trestného činu krádeže či podvodu) nevyžaduje v základnej skutkovej podstate spôsobenie aspoň malej škody alebo zadováženie prospechu minimálne v tejto výške. Znamená to, že každá škoda, ktorú obžalovaný spôsobiť inému tým, že v tomto úmysle (t.j. v úmysle spôsobiť škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech), v súvislosti s verejným obstarávaním alebo verejnou dražbou koná v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní alebo verejnej dražbe alebo dojedná niektorému súťažiteľovi alebo účastníkovi verejnej dražby prednosť alebo výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov alebo účastníkov verejnej dražby, bez ohľadu na výšku tejto škody alebo prospechu napĺňa § 266 ods. 1 Trestného zákona. Výška škody je určujúcim kvalifikačným momentom až v rámci kvalifikovaných skutkových podstát trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe.

Nie je pritom ani pravdivé tvrdenie obžalovaných H. a Ing. L., že za škodu bola v tomto prípade považovaná celá hodnota zákazky, pretože ak by tomu tak bolo, ich konanie by bolo právne kvalifikované aj podľa § 266 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pretože hodnota každej zo zákazok (a teda aj spoločne) prekročila hodnotu značnej škody (viac ako 26 600,- eur).

Vo vzťahu k námietke obžalovaného Ing. U. L. o tom, že nenaplnil objektívnu stránku trestného činu podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona, pretože nerozhodoval o rozdelení stavebných dozorov na dve samostatné verejné obstarávania a ani nebol spôsobilý posudzovať správnosť takéhoto postupu, najvyšší súd dáva do pozornosti, že obžaloba mu nekládla za vinu to (a napokon ani napadnutým rozsudkom

nebol uznaný za vinného), že by mal rozhodovať o rozdelení stavebných dozorov na dve verejné obstarávania, ale to, že na základe poverenia Ing. Š. mal spolu s obžalovaným L. H.Á. zabezpečiť písomné podklady k trom potenciálnym súťažiacim pre každé verejné obstarávanie a k ich cenovým ponukám tak, aby sa víťazmi týchto dvoch verejných obstarávaní stali dopredu určené spoločnosti, pričom skutok spáchal v spolupáchateľstve, to znamená spoločným konaním s ďalšími páchatelmi. Spoločným konaním sa pritom rozumie nielen prípad, ak každý z páchatel'ov svojím konaním naplní všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, ale aj prípad, keď každý z páchatel'ov uskutoční len časť konania popísaného v skutkovej podstate trestného činu, ktorá je potom naplnená súhrnom týchto konaní.

Obžalovaný Ing. U. D. v podanom odvolaní namietal, že zo znaleckého posudku Ing. R. nevyplýva, že cenový rozdiel, ktorý znalec zistil, by mal byť neoprávneným prospechom niekoho, pričom taktiež poukázal na to, že znalec nebol kompetentný stanovovať ušlý zisk, výšku škody, pretože tejto oblasti sa venujú znalci z odvetvia Kontrollingu. Rovnako tak namietal nevykonanie ním navrhovaných dôkazov spočívajúcich vo výsluchu tohto znalca, žiadosti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky a vo vypracovaní znaleckého posudku znaleckej organizácii z odboru Ekonomia a manažment, odvetvie Controlling. Poukázal tiež na to, že spoločnosť U. nespĺňala jednu z podmienok na prihlásenie sa do verejného obstarávania, a to obrat.

K tomu najvyšší súd uvádza, že tak ako na to správne poukázal i prokurátor vo svojom vyjadrení k odvolaniám obžalovaných, suma vyčíslená v znaleckom posudku bola rozdielom hodnoty zákazky a hodnoty stavebných prác potrebných na vybudovanie administratívnej budovy, ktorá bola predmetom verejného obstarávania. Prokurátor taktiež správne poukázal na to, že vo verejnom obstarávaní v roku 2009 (na ktoré verejné obstarávanie obžalovaný Ing. U. D. v podanom odvolaní poukázal) bolo úspešné konzorcium firmy U. s.r.o. so spoločnosťou B., s.r.o., pričom po zrušení tohto verejného obstarávania sa pripravovalo nové verejné obstarávanie so zásadnými zmenami projektovej dokumentácie, na základe čoho nebolo možné očakávať zadanie rovnakej podmienky účasti uchádzača vo výberovom konaní. Vo vzťahu k obžalovaným namietanému znaleckému posudku Ing. R. najvyšší súd poukazuje na str. 22 napadnutého rozsudku, na ktorej Špecializovaný trestný súd uvádza, z akého dôvodu sa s touto námietkou obhajoby nestotožnil. K tomu najvyšší súd dopĺňa, že znalec Ing. R. bol predvolaný na hlavné pojednávanie 26. januára 2016, avšak na tento termín hlavného pojednávania sa nedostavil, pričom všetci obžalovaní, ako aj ich obhajcovia (vrátane obžalovaného Ing. U. D. s obhajcom) súhlasili s čítaním znaleckého posudku. Obhajca obžalovaného Ing. U. D. pritom výslovne uviedol: „Ja netrvám na tom, aby bol znalec Ing. S. R. osobne vypočutý a súhlasím s čítaním znaleckého posudku.“ (č.l. 8142 spisu). „Nekompetentnosť“ znalca Ing. R. a potrebu vypracovania znaleckého posudku obžalovaný ani jeho obhajca nenamietali počas záverečných rečí na hlavnom pojednávaní 14. apríla 2016, ani počas záverečných rečí na hlavnom pojednávaní 11. októbra 2017, ani v odvolaniach podaných proti prvým dvom rozsudkom, ale táto námietka sa objavila až na poslednom hlavnom pojednávaní. Správne preto postupoval Špecializovaný trestný súd, keď tieto návrhy obžalovaného na doplnenie dokazovania na hlavnom pojednávaní podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol vykonať.

Pokiaľ ide o výroky o treste, aj vo vzťahu k nim sa možno stotožniť s napadnutým rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu a v podrobnostiach týkajúcich sa týchto výrokov naň odkázať.

Vo vzťahu k odvolacej námietke prokurátora týkajúcej sa nedostatočného uloženia trestov jednotlivým obžalovaným s poukazom na právnu kvalifikáciu skutku aj podľa § 266 ods. 2 písm. e) Trestného zákona možno poznamenať, že nakoľko odvoláciu námietku prokurátora týkajúcu sa právnej kvalifikácie podľa § 266 ods. 2 písm. e) Trestného zákona nepovažoval najvyšší súd za dôvodnú, neupravoval na základe nej ani výroky o trestoch uložených jednotlivým obžalovaným. Pokiaľ prokurátor namietal nedostatočne prísny trest vo vzťahu k obžalovanému Ing. U. D., k tomu možno uviesť, že aj vo vzťahu k tomuto obžalovanému postupoval Špecializovaný trestný súd pri určovaní druhu a výmery trestu správne, pričom aj s prihliadnutím na dĺžku konania v predmetnej veci považuje najvyšší súd trest uložený mu napadnutým rozsudkom za dostatočný.

Pochybil však Špecializovaný trestný súd v tom, že pri ukladaní peňažného trestu obžalovanému Ing. U. D. nezisťoval osobné a majetkové pomery obžalovaného v zmysle § 57 ods. 1 Trestného zákona. Uvedené pochybenie najvyšší súd napravil na verejnom zasadnutí, na ktorom doplnil dokazovanie prečítaním lustrácie zo Sociálnej poisťovne na obžalovaného a oboznámením listu vlastníctva tohto obžalovaného. Na základe takto zistených osobných a majetkových pomerov obžalovaného Ing. U. D. potom konštatuje, že peňažný trest uložený mu Špecializovaným trestným súdom, ako aj náhradný trest odňatia slobody, sú taktiež zákonné a správne.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.